

skulde tage Religionsundervisningen ganske ud af Skolen og lægge den over til Præsterne. Hele dette Spørgsmaal have vi ogsaa ladet ligge. — Der er dernæst en anden Side af Sagen, Spørgsmaalet om, hvorvidt Læreren skal ansættes som Kirkesanger, om han skal være tvungen til at overtage Kirkesangen, eller om det skal være frit — ogsaa dette Spørgsmaal have vi ladet ligge. — Endelig er der et tredje meget stort Spørgsmaal, som meget let kunde drages frem ved Behandlingen af en Skolelov, nemlig Spørgsmaalet om Fortsættelsesskoler og Aften-skoler. Det er et Spørgsmaal, som dette Ting har stor Interesse for, og som tit har været drøftet her, naar der er kommet Skolelovsforslag frem. Det have vi heller ikke taget med. Vi have der holdt os tilbage, fordi vi mente, at vi ikke vilde bebyrde Forslaget med flere Spørgsmaal end højst nødvendigt og ikke ud over, hvad Forholdene i Øjeblikket strengt kræve.

Hvad vi have taget med, er Spørgsmaal, som tit allerede ere nævnte her ved anden Behandling og allerede til Dels paapegede ved første Behandling, nemlig et nyt Mulktsystem og en udvidet Skolekommission — det er noget af det væsentligste — og dernæst under den udvidede Skolekommission og Spørgsmaalet om Skolekommissionens Myndighed ogsaa Spørgsmaalet om Undervisningsfagene og lignende, om Kalbelse af Læreren, om hans Afstedigelse, om Udarbejdelse af Skoleplaner o. s. v. Vi have taget alle disse Spørgsmaal med, fordi vi have anset det for aldeles nødvendigt at faa dem løste paa en saadan Maade, at Befolkningen kan interessere sig derfor og være glad derved, saa at vi kunne faa en Skolelov, som baade Befolkningen og Lærerne kunne tage imod med Glæde. — Der er endelig et tredje Spørgsmaal, som vi have taget frem, nemlig Forholdet til den private Skole, idet man har ment, at det ikke ret vel kunde gaa an at støtte det offentlige Skolevæsen med saa store Ofre fra Statens Side og saa intet gøre for den private Skole. Den private Skole har krævet betydelige Ofre fra de Mænds Side, som have baaret den frem, og den kræver stadig betydelige Ofre af dem, som endnu have med den at gøre, og da den ved sin Tilstedeværelse er en virkelig Beparelse for Kommunerne og for Statskassen, have vi fundet det rigtigst, at man ved dette Lovforlags Behandling ogsaa indfatte nogle Bestemmelser, som kom Privat-skolen til gode. Det er disse Spørgsmaal, vi have taget med. Men i øvrigt have vi, hvad Lønningerne angaa, ikke rørt meget ved de

Lønninger, som foreslaas fra Regeringens Side. Kun ganske enkelte Sider af Lønningsspørgsmaalet have vi draget frem. Vi have ønsket — og det høje Ting har ved anden Behandling sluttet sig til os deri —, at den forelæbde Lønningssmaade med Offer og Accidenjer skulde bortfalde. Men her ved tredje Behandling foreslaa vi, at den kun skal bortfalde for Landets Vedkommende, idet det vil være forbundet med saa store Vanskeligheder at lade den bortfalde i Byerne, at vi ikke have ment at kunne tilraade Folketinget at bestæftige sig dermed i Øjeblikket.

Denne Skolelov er vistnok den Sag, som har interesseret ikke blot dette høje Ting mest i denne Samling, men som ogsaa har interesseret Befolkningen mest. Man kan faa en Følelse deraf, saa snart man kommer ud paa Landet til den almindelige Befolkning, thi der er det staaende Spørgsmaal dette: Saa vi saa en Skolelov i Nar? Det hører man ikke blot fra Lærerne, som blandt andet interessere sig for Lønningerne, men ogsaa af Befolkningen, som interesserer sig for at faa sit Skolevæsen forbedret. Det viser, at der i dette Øjeblik her i Landet er Interesse for at faa en Skolelov gennemført, og jeg vil ønske, at den Interesse, som er vakt haade her og ude i Landet, ogsaa maa være stærk nok til at bære en Skolelov igennem i denne Samling. Lykkes det ikke nu, er det ikke sikkert, at Interessen vil vedblive at holde sig vaagen, og der skal Interesse til for at gennemføre et Lovforslag af denne Natur.

Der er fra Lærernes Side gjort adskillige Indvendinger mod det Arbejde, som hidtil er gjort. Det er blevet sagt, at vi have været for karrige med Lønningerne, og der er i det hele fremkommet adskillige Indvendinger mod de Vædringer, som ere foretagne ved anden Behandling. Jeg tror dog ikke, at disse Indvendinger have den Vægt, som vedkommende selv ville tillægge dem, og have de virkelig en saadan Vægt, var det jo muligt, at de kunde faa en Betydning, som var stæbnevanger ogsaa for de Mænd, som have fremsat disse Indvendinger. Det er blevet sagt, at vi have været saa karrige, at man med Glæde maatte se tilbage til, hvad Enevoldskongen gjorde i 1814, og at det vilde være godt, om vi nu havde staaet paa det Standpunkt, som man da stod paa. Da tillagde man nemlig i økonomisk trykkelige Tider Lærerne betydelige Lønninger, medens vi nu henviser til, at Lærerne ere økonomisk daarligere og saa dog ville bortstære noget af de lave Lønningssatser, som ere foreslaaede. Men dertil siger jeg, at den Bortstæring,